

“Det är en kris i mitt liv just nu”

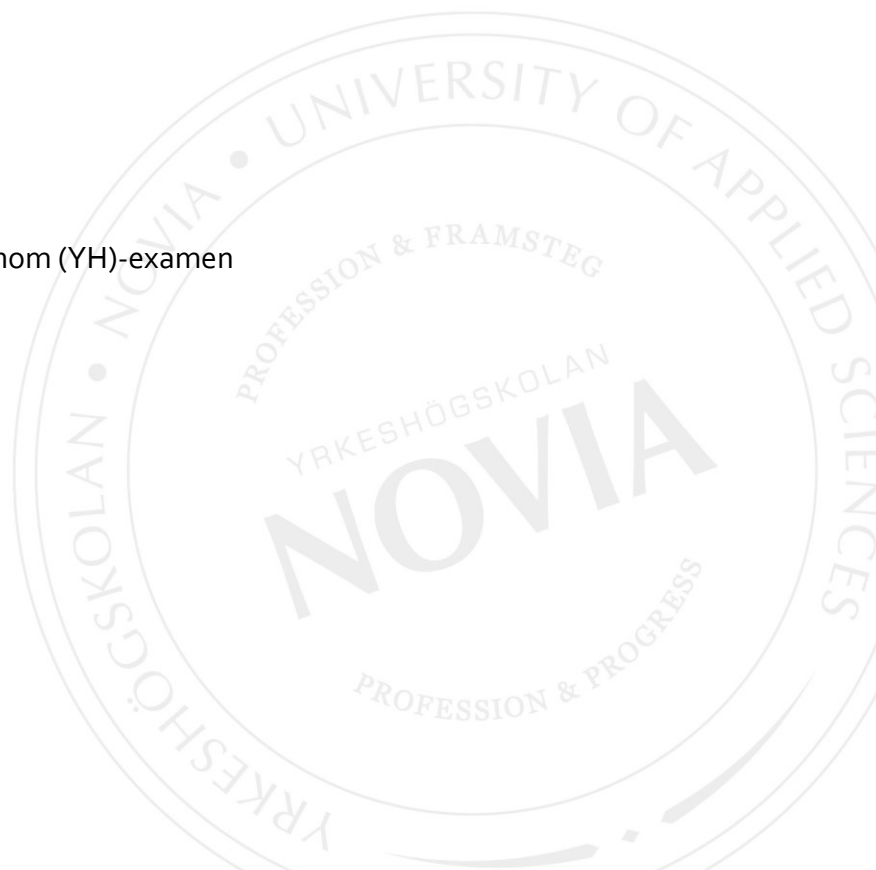
En studie av unga invandrares upplevelser av etnisk identitet
och integrering i det nya samhället

Elsa Al-Taie

Examensarbete för Socionom (YH)-examen

Utbildning till socionom

Vasa 2022

EXAMENSARBETE

Författare: Elsa Al-Taie

Utbildning och ort: Det sociala området, Vasa

Inriktningsalternativ/Fördjupning: Ungdomsarbete och metodik

Handledare: Johanna Sigfrids

Titel: "Det är en kris i mitt liv just nu" – en studie av unga invandrades upplevelser av etnisk identitet och integrering i det nya samhället

Datum 14.04.2022

Sidantal 33

Bilagor 1

Abstrakt

Syftet med detta examensarbete är att studera unga invandrades upplevelser av etnisk identitet och integrering i det nya samhället. De centrala frågeställningarna för arbetet är: Vad är etnisk identitet? Vad är integrering? Hur upplever unga invandrare etnisk identitet och integrering i det nya finländska samhället?

Den teoretiska delen i arbetet behandlar etnisk identitet och integrering. Den förklarar vad etnisk identitet är, när identitetsutvecklingen sker och vad som påverkar den. Teorin behandlar även vad integrering och integration är, vad som sker på lokal nivå för att främja integrering samt en välkänd teori för kulturinlärning. Denna del av arbetet beskriver även etnisk identitet och integrering tillsammans och deras betydelse för varandra.

Studien genomfördes med hjälp av kvalitativa intervjuer. Studien hade fyra respondenter. Resultaten från studien och teorin visar att de faktorer som påverkar etnisk identitet mest är föräldrar, språk och interaktion med jämlika. Både etnisk identitet och integrering är mångfacetterade processer. Integreringen påverkas av både yttre och inre faktorer, och baserar sig på individens vilja och motivation att skapa relationer med majoritetssamhället. Undersökningen visar dock på att även omgivning spelar en stor roll i integreringen, och att individens vilja eller motivation inte alltid räcker till.

Språk: svenska

Nyckelord: ungdomar, invandrare, etnisk identitet, integration

OPINNÄYTETYÖ

Tekijä: Elsa Al-Taie

Koulutus ja paikkakunta: Sosiaaliala, Vaasa

Suuntautumisvaihtoehto/Syventävät opinnot: Nuorisotyö ja metodiikka

Ohjaaja(t): Johanna Sigfrids

Nimike: Elämässäni on kriisi juuri nyt – tutkimus nuorten maahanmuuttajien kokemuksista etnisestä identiteetistä ja kotoutumisesta uudessa yhteiskunnassa

Päivämäärä 14.4.2022.

Sivumäärä 33

Liitteet 1

Tiivistelmä

Opinnäytetyön tarkoituksena on tutkia nuorten maahanmuuttajien kokemuksia etnisestä identiteetistä ja kotoutumisesta uudessa yhteiskunnassa. Keskeisinä kysymyksinä opinnäytetyössä on: Mikä on etninen identiteetti? Mitä on kotoutuminen? Miten nuoret maahanmuuttajat kokevat etnistä identiteettiä ja kotoutumista uudessa yhteiskunnassa?

Opinnäytetyön teoriaosa käsittelee etnistä identiteettiä ja kotoutumista. Selitetään mikä etninen identiteetti on, milloin identiteettikehitys tapahtuu ja mikä vaikuttaa siihen. Sen lisäksi selitetään mitä kotoutuminen ja kotouttaminen on, mitä tapahtuu paikallistasolla kotoutumisen edistämiseksi ja hyvin tunnettu teoria kulttuurisesta oppimisesta. Teoriaosa käsittelee etnistä identiteettiä ja kotoutumista yhdessä sekä niiden merkitystä toisilleen.

Tutkimus toteutettiin laadullisten haastattelujen avulla. Tutkimukseen vastasi neljä henkilöä. Tutkimuksen tulokset ja teoriaosa kertoo, että ne tekijät, jotka vaikuttavat etniseen identiteettiin eniten ovat vanhemmat, kieli ja vuorovaikutus tasavertaisten kanssa. Sekä etninen identiteetti että kotoutuminen ovat moniulotteisia prosesseja. Kotoutumiseen vaikuttaa sekä ulkoiset että sisäiset tekijät, ja perustuu yksilön haluun ja motivaatioon luoda suhteita enemmistöyhteiskuntaan. Tutkimus näyttää, että myös ympäristö pelaa ison roolin kotoutumisessa, ja yksilön halu ja motivaatio ei aina riitä.

Kieli: ruotsi

Avainsanat: nuoret, maahanmuuttajat, etninen identiteetti, kotouttaminen

BACHELOR'S THESIS

Author: Elsa Al-Taie

Degree Programme: Social welfare, Vaasa

Specialization: Youth work and methodology

Supervisor(s): Johanna Sigfrids

Title: "It's a crisis in my life right now" – a study of young immigrants' experience of ethnic identity and integration in the new society

Date 14.04.2022

Number of pages 33 Appendices 1

Abstract

The purpose of this bachelor's thesis is to study young immigrants' experience of ethnic identity and integration in the new society. The central questions for the thesis are: What is ethnic identity? What is integration? How do young immigrants experience ethnic identity and integration in the new society?

The theoretic part of the thesis talks about ethnic identity and integration. It explains what ethnic identity is, during what time the identity development happens and what affects it. It also explains what integration is, what happens on a local level to promote integration and a well-known theory for acculturation. The theoretic part talks about ethnic identity and integration together and what they mean to each other.

The study was followed out by qualitative interviews. The study had four respondents. The results of the study and the theory show that the factors which affect ethnic identity the most are parents, language, and interaction with equals. Both ethnic identity and integration are multifaceted processes. The integration is affected by both outer and inner factors and are based on the individual's will and motivation to create relations with the majority society. The study shows, although, that the environment also plays a big part in the integration, and the individual's will or motivation is not always enough.

Language: Swedish

Key words: youth, immigrants, ethnic identity, integration

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	1
1.1	Syfte, frågeställningar och avgränsningar.....	2
1.1.1	Typ av invandring.....	2
2	Etnisk identitet.....	3
2.1	Definition.....	3
2.1.1	Kulturell kontra etnisk.....	4
2.1.2	Kultur.....	4
2.1.3	Etnicitet.....	5
2.2	Identitetsskapande i ungdomen.....	5
2.3	Vad påverkar den etniska identiteten?.....	7
2.4	Identitetsutveckling på nätet?.....	9
3	Integrering/integration.....	10
3.1	Definition.....	10
3.2	Varför behövs integration?.....	10
3.3	Integrationens olika skeden.....	12
3.4	Delar i en lyckad integration.....	14
3.4.1	Arbete, boende, utbildning och hälsa.....	14
3.4.2	Sociala kontakter.....	16
3.4.3	Hinder till sociala kontakter.....	16
3.4.4	Medborgarskap och rättigheter.....	17
4	Integreringens betydelse för den etniska identiteten.....	17
4.1	Individen.....	18
4.2	Familj.....	19
4.3	Omgivning.....	20
5	Kvalitativ undersökning.....	21
5.1	Metoddiskussion.....	21
5.2	Urval.....	21
6	Resultatredovisning.....	22
6.1	Bakgrund.....	22
6.2	Etnisk identitet då och nu.....	23
6.2.1	Att gå i föräldrarnas fotspår eller inte.....	23
6.2.2	“It’s like starting from zero all over again”.....	24
6.2.3	En kris i livet just nu.....	25
6.2.4	Förrad bland alla vägar.....	25
6.3	Integrering och påverkan.....	26

6.3.1	"If my family would just accept me, everything would be so much easier."	26
6.3.2	Är integrering det bästa för alla?	27
6.3.3	En medlem eller en främling	28
6.3.4	Omgivningen kan sätta käppar i hjulen	28
7	Slutdiskussion och kritisk granskning	29
	Litteraturförteckning.....	32
	Bilageförteckning.....	34

1 Inledning

Varje gång man kommer till ett nytt ställe, umgås med nya människor eller möter en helt ny kultur, uppstår en sorts kris. Det kan vara en kulturkrock, vanlig nervositet eller det okända som skapar förvirring. För unga invandrare som kommer till ett nytt samhälle är det detta som händer, en kris av både identitet, kultur och samhälle.

Under ungdomsåren utvecklas och formas identiteten. Inom identiteten finns även den kulturella identiteten och inom den kulturella identiteten finns den etniska identiteten. Det innebär vilken etnicitet och grupp en person anser sig tillhöra. Där finns både språk, religion, land, seder och traditioner inblandade.

Identiteten kan till och med vara färdigutvecklad, men på grund av kulturskillnader hamnar man att forma om sin kulturella identitet. Som ung invandrare behöver man i sin etniska identitetsutformning komma fram till vad man behåller från sin ursprungskultur och vad man integrerar in från den nya kulturen. (Phinney, Romero, Nava & Huang, 2001, 136-137) Man kan säga att det blir som en etnisk identitetskris när man kommer till en ny miljö och ett nytt samhälle.

Det är vetenskapligt forskat (Phinney et al, 2001, 136) att invandrarungdomar möter på många problem när de ska anpassa sig till ett nytt samhälle. Det är förstås alltid individuellt och kan se ut på ett sätt för en människa och se ut på ett annat sätt för en annan människa. Därför ses det som intressant att undersöka vilka gemensamma faktorer man kan finna bland invandrarungdomar från olika bakgrunder och med olika förutsättningar. Eftersom detta på många sätt kan vara en väldigt omtumlande process och påverka flera områden av ungdomens liv, anses ämnet både intressant och relevant att studera.

Det blir även viktigare och viktigare för socionomer (och även andra finländare) att förstå integrationsprocessen och olika moment som invandraren går igenom, eftersom samhället blir mer mångkulturellt hela tiden. På grund av den ökade invandringen till Finland under det senaste årtiondet kommer alla ha klienter eller människor i vår omgivning som antingen själva har invandrat eller vars föräldrar har invandrat. Av den orsaken är ämnet relevant och som samhälle har vi ännu mycket att lära vad gäller integrering, samt dess olika delmoment.

1.1 Syfte, frågeställningar och avgränsningar

Syftet med detta examensarbete är att studera unga invandrares upplevelser av etnisk identitet och integrering i det nya samhället.

De konkreta frågeställningarna för detta examensarbete är:

- Vad är etnisk identitet?
- Vad är integrering?
- Hur upplever unga invandrare integrering och etnisk identitet i det nya finländska samhället?

Fokuset ligger på åldersgruppen 15–25 år. Med tanke på att möjliga intervjurespondenter helst ska gå igenom eller nyligen ha gått igenom sin identitetsutveckling, så känns denna åldersgaffel bäst. Med tanke på att identitetsutvecklingen i huvudsak sker i ungdomen ses det nödvändigt att fokusera på de åren. (Hwang & Nilsson, 2019, 342-343)

Det ses inte som nödvändigt att ta upp specifikt vad som händer i vissa åldrar eftersom det som intresserar är hur själva invandringen och integreringen påverkar och spelar en roll i identitetsutformningen under ungdomsåren. Dock är det intressant hur det ser ut både när identiteten är i full utveckling samt när identiteten redan är utvecklad, och därför har det valts en så pass bred åldersgrupp så att man får med båda de perspektiven.

Det har även valts att avgränsa arbetet till etnisk identitet i stället för kulturell identitet. Kultur är ett så brett begrepp att det skulle ta flera examensarbeten för att fånga in allt. Etnicitet är ett mera koncentrerat begrepp som ger möjlighet att på ett förståeligt och mera heltäckande sätt beskriva och studera fenomenet. (Stier, 2019, 80; Jasinskaja-Lahti & Mähönen, 2009, 14)

1.1.1 Typ av invandring

Det finns många olika typer av invandring och många olika typer av integration. Den invandring som detta arbete fokuserar på är invandring som flykting. Det kan innebära asylsökande, som kommit in i landet och ansökt om asyl eller kvotflyktingar, som före inresa till landet har fått beviljat flyktingstatus. Detta betyder att individerna har tvingats

fly från sitt hemland och på så sätt inte frivilligt valt att invandra till Finland. Det kan finnas mycket tungt i bagaget som spelar en roll för hur väl identitetsutvecklingen respektive integrationen framskrider. (Alastair & Alison, 2008, 175-176)

2 Etnisk identitet

2.1 Definition

Enligt Nationalencyklopedin är definitionen av identitet i kulturellt och antropologiskt sammanhang: *"personers eller grupperns egen identifikation som tillhörande en bestämd kultur, etnisk grupp eller nation."* Man kan alltså beskriva det som vilken kultur, etnicitet eller nation man anser sig tillhöra. Eftersom det i detta arbete kommer studeras om etnisk identitet är den fokuserade definitionen vilken etnicitet man anser sig tillhöra. (Nationalencyklopedin, identitet u.å.)

Med denna definition kan man alltså se och förklara att den etniska identiteten inte enbart handlar om var man är född, vad andra människor anser eller dylikt. Det handlar om personens **egen identifikation** av ens tillhörighet. Utgångsläget är alltså att en människa kan ha en annan etnisk identitet än det som ögat ser eller den kultur hen härstammar ifrån. (ibid)

Enligt **Jasinskaja-Lahti och Mähönen (2009)** finns det ingen globalt överenskommen definition av etnisk identitet. Detta beror på att det är svårt att möta fenomenet identitet på ett systematiskt och konsistent sätt. Definitionen samt tyngdpunkten på etnicitet och identitet varierar i olika kulturer, dock har man sett att begreppet i majoritet länkas till ursprung och kultur. Eftersom identiteten är baserad på individens identifikation, kan olika människor även se på etnisk identitet på olika sätt. Därför kan man inte rakt av sätta en fast definition på den etniska identiteten. (Jasinskaja-Lahti & Mähönen, 2009, 13)

Man kan ofta koppla begreppet etnicitet samman med etniska minoriteter, men begreppet används också för majoritetsgrupperna. Ordets betydelse var tidigare endast till för att beskriva människor med annat fysiskt synligt ursprung (hudfärg och dylikt), men nu används det i ett bredare sammanhang och även för ens egna ursprung. Etnicitet kan även kallas för gemensamt ursprung, där etnisk identitet innefattar känslan och

identifikationen av ett gemensamt ursprung. (Jasinskaja-Lahti & Mähönen, 2009, 14; Illman & Nynäs, 2017, 15)

Detta betyder att den etniska identiteten (från födseln) på ett sätt inte kan väljas, men dock kan en individ välja hur stor del av ens totala identitet som är etnisk. För vissa är den etniska identiteten endast en bråkdel av ens totala identitet och har därmed inte så stor påverkan på individen. För andra är den etniska identiteten en väldigt stor del av den totala identiteten och har en mycket större påverkan på individen. (Jasinskaja-Lahti & Mähönen, 2009, 15)

2.1.1 Kulturell kontra etnisk

Det är viktigt att se skillnaden mellan kulturell och etnisk, för att inte blanda ihop dem. Kultur och etnicitet är två nära besläktade ord, men har ändå tydliga skillnader. Kultur är allmänt känt ett väldigt svårdefinierat ord, men något man kommit fram till är att det kan betyda olika saker. Mänsklig sammanhållning, det som människan skapat, levnadssätt, identitet, likheter respektive olikheter är några saker som kan vara betydelsen av kultur men som ändå är olika varandra. Den etniska identiteten är alltså en del av kulturen. (Stier, 2019, 79)

2.1.2 Kultur

Eftersom kultur är ett så svårdefinierat ord, kan man inte ge en exakt betydelse på ordet. Man kan dock se några principer som de flesta forskare på ett eller annat sätt har delgett i sina definitioner på begreppet kultur. En av dessa principer gäller interaktioner mellan människorna och miljön som förekommer, som anpassas och som gör kulturen fungerande. En annan av principerna är det att både kulturens teorier och handlingar delas av de olika medlemmarna av kulturen. Detta kan alltså gälla seder, historia, normer och dylikt. Den tredje principen som är genomgående genom kulturforskning är att kulturen kan överföras både vertikalt (föräldrar till barn), horisontellt (jämnåriga sinsemellan) och från olika utomstående institutioner som till exempel läroanstalter eller sociala medier. (Botond, 2017, 19)

Man kan även säga att en kultur ger en person allt som hen behöver för att kunna fungera i samhället. Normer, kunskap, beteendemönster och annat som är nyttigt att ha koll på

för att fungera i samspel med dem som lever i ens sociala miljö kommer från kulturen. Det är både människan som formar kulturen, och kulturen/kulturerna som formar människan. (ibid, 19)

2.1.3 Etnicitet

Etnicitet används parallellt med kultur och begreppen har mycket gemensamt. Begreppen utesluter alltså inte varandra. Kultur är ett mycket större begrepp som kan användas i många olika sammanhang till många olika situationer, medan etnicitet och etnisk identitet är mer fokuserat på folkgruppstillhörighet. Etniciteten är en del av kulturen. Med detta sagt kan en större kultur innehålla flera olika etniciteter, så att säga folkgrupper. (Stier, 2019, 80)

Vad skiljer då dessa åt egentligen? Det finns några skillnader. Som redan tidigare sagt är kultur ett större och bredare begrepp än etnicitet. Etnicitet anses också vara kopplat till en medveten social identitet, vilket kultur i vissa fall är, men inte alltid. På samma sätt handlar etnicitet om sociala relationer och social tillhörighet (både till sin egen grupp och andra) och är väldigt nära besläktat med det, vilket kultur inte på samma sätt är. När man talar om etnicitet säger man även att det handlar om en föreställning av ett gemensamt ursprung. Ursprunget behöver alltså inte nödvändigtvis vara det samma som en persons föreställning av sitt ursprung. Det är denna föreställning i samband med andra människor, och inte det faktiska ursprunget, som utgör en kollektiv etnisk identitet. Etnicitet är alltså ett mer fördjupat och koncentrerat ord än kultur. För att inte förvirra kommer detta arbete ta upp etnisk identitet som en del av den större kulturella identiteten. Den sociala tillhörigheten, den personliga uppfattningen och de sociala relationerna ligger i fokus, med perspektivet att det endast är en liten del av en större helhet. (Stier, 2019, 80; Jasinskaja-Lahti & Mähönen, 2009, 14)

2.2 Identitetsskapande i ungdomen

Enligt Erikson, som är en känd föregångare för utvecklingspsykologin, sker identitetsutvecklingen vanligtvis mellan 12 och 20 år. Något som är bra att minnas när vi talar om den etniska identitetsutvecklingen är att det finns många andra identitetsprocesser samt andra processer (till exempel puberteten, vuxenblivandet) i gång

under samma period. Varje process går i sin egen takt och kan krocka med varandra eller hjälpa varandra. Det finns alltså mycket som spelar in till hur väl den etniska identitetsutvecklingen går. (Hwang & Nilsson, 2019, 342-343; Lindgren, Ambjörnsson, Dunkels, Sveningsson, Kåks, Lieberg & Söderman, 2015, 56)

En ungdom mitt i identitetsskapandet behöver även skapa sig rum. Att skapa sig rum innebär att övergå från den delvis maktlösa barndomen till att hitta och/eller skapa platser (både fysiska och mentala, offentliga och privata) där ungdomen får vara sig själv och ibland också för sig själv. På det här sättet kan ungdomen komma underfund med vem hen är. Man kan också säga att alla ungdomens identitetsprocesser på ett vis eller annat är kulturella till sin natur, eftersom identitetsutvecklingen inte är någon instängd, privat eller isolerad utveckling. För att ske på rätt sätt behöver den ske i samspel med världen utanför och dess normer och förväntningar. (Lindgren et al. 2015, 45-47)

Den etniska identiteten handlar som tidigare nämnt om en upplevelse, föreställning eller uppfattning av tillhörighet till en viss folkgrupp och kultur. Till det hör även att man följer de normer som finns inom kollektivet. Dit kan även traditioner, värderingar, och beteendemönster höra. Den etniska identiteten utvecklas i takt med den helhetliga identiteten, i ungdomsåldern. (Hwang & Nilsson, 2019, 349)

Eftersom det är individens val hur stor roll den etniska identiteten spelar i den totala identiteten, kan man även konstatera att den etniska identiteten kommer att synas mera markant hos vissa än andra. Det har i många studier visats att etnisk identitet är viktigare och tar upp mycket större del av identiteten hos etniska minoritetsgrupper än hos etniska majoritetsgrupper. Detta eftersom man inte har något behov av att tänka över sin etniska identitet om man tillhör majoritetsgruppen och alltid har gjort det. Positivitet gentemot ens kultur samt etnisk medvetenhet har visats vara väldigt viktigt i kampen mot samhällliga orättvisor, rasism men även för de etniska minoritetsgruppernas välmående. Denna faktor leder alltså till en ökning av den etniska identitetens betydelse för personer i minoritetsposition. (Jasinskaja-Lahti & Mähönen, 2009, 29; Hwang & Nilsson, 2019, 349)

På grund av detta har etnisk identitet blivit ett mer och mer omtalat samtalsämne när det gäller invandring. När man kommer som invandrare till ett nytt samhälle, mitt i identitetsutvecklingen eller när man just har färdigutvecklat sin identitet, blir det en stor

omställning. Det leder till en identitetsutveckling av ett helt annat slag, men som ändå måste sammankopplas med den tidigare identiteten. (Hwang & Nilsson, 2019, 349)

I många fall kan den etniska identiteten forskas utifrån att man endast har en tillhörighet och en kultur i den identiteten. Dock är det självklart och även bevisat att en person kan ha flera än en tillhörighet, och därmed en bi- eller mångkulturell identitet. Speciellt etniska minoriteter kan ofta definiera sig med etniciteten som är i majoritet, trots att de ändå identifierar sig med minoritetsetniciteten samtidigt. (Jasinskaja-Lahti & Mähönen, 2009, 26)

En etnisk identitet som är en minoritet är mycket mera än en negativ social identitet (vilket det ofta kan uppfattas som). Med negativ social identitet menar man att det medför svårigheter för delaktigheten i samhället och för att skapa sociala relationer. Förstås är en minoritetsposition en riskfaktor för socialt utanförskap och ett möjligt hinder för en frisk social identitet, men de utesluter inte på något sätt varandra. Många etniska minoriteter motsätter sig och spelar ut denna riskfaktor genom att lägga tyngd på de positiva särdragen i minoriteten. (Jasinskaja-Lahti & Mähönen, 2009, 27-28)

Det har också visats att något som spelar en extremt stor roll i identitetsskapandet är sammanhanget. Uppväxt, religion, miljö, samhälle med mera har en viktig uppgift i identitetsutvecklingen och kan trygga eller hindra den. Det här är bra att hålla bakom örat, att många andra faktorer också spelar in. Genom detta konstaterande förstår man även att när sammanhanget ändras, formas även identiteten utifrån det. (Sorbring, Andersson, Molin & Arpi, 2014, 22)

2.3 Vad påverkar den etniska identiteten?

Jean S. Phinney har forskat mycket inom etnisk identitet, och jobbade för att utarbeta en modell för de olika faktorer som påverkar den etniska identiteten hos unga invandrare. Dock visade det sig vara olika beroende på vilken etnicitet man tillhörde, men modellen funkade ändå i sin helhet för alla undersökningsobjekt. Phinney har grundligt forskat etnisk identitet bland invandrare. Hur förklarar han etnisk identitet och vad som påverkar den? (Phinney et. al., 2001, 135)

Det är vetenskapligt forskat att invandrarungdomar möter problem när de ska anpassa sig till ett nytt samhälle. Detta kan även vara fallet fastän ungdomarna är födda i landet, men har föräldrar som har invandrat. Då kommer ändå språk, kultur och tankesätt från föräldrarnas kultur infiltreras samtidigt som ungdomarna från skolan och vänner tar del av majoritetskulturen och blir en del av den etniska gruppen. När de har växt upp i hemlandet är den tidigare etniciteten ännu mer impregnerad i ungdomen, och då står ungdomen inför många tuffa val. (Phinney et al, 2001, 136)

Ungdomen står då inför valet att välja vad hen tar med sig från det tidigare samhället, samt vad hen tar med sig från det nya samhället för att forma sin personliga etniska identitet. Ungdomen måste själv komma fram till vad som känns rätt för hen, men kan även influeras starkt av föräldrar, vänner, skola och samhälle. Denna influens kan påverka identitetsutvecklingen både positivt och negativt. Det kan ge en hjälp på traven och hjälpa individen att reflektera, men det kan även sätta en onödig press på individen och lägga ett grupstryck till ekvationen. Detta kan göra processen långsammare eller göra att individen känner sig pressad att tänka på ett sätt som inte känns rätt för hen. (Phinney et al, 2001, 136-137)

Phinney har i sin modell fastställt tre olika faktorer som är med och påverkar samt avgör den etniska identiteten. Dessa är behärskandet av det etniska språket, föräldrarnas kulturella inställning eller underhåll, samt vänskapsinteraktioner inom den etniska gruppen. (Phinney et al, 2001, 139-140)

Språket har visats vara en av de mest påverkande faktorerna när det gäller etnisk identitet. Ett gemensamt språk skapar en gemensam känsla, och ofta bär språket med sig ursprunget och traditioner, värderingar med mera. Språket har dock inte visat sig vara avgörande för den etniska identiteten, men en viktig del för majoriteten. I bland annat USA har det varit grundläggande för integrering av invandrare att behärska det engelska språket. Med språket kommer mycket annat också, vilket är varför språket är en stor påverkande faktor när det kommer till etnisk tillhörighet. Språket (det vill säga behärskandet av den etniska gruppens språk) ses även ha en mycket positiv inverkan på en individs etniska identitet. (Phinney et al, 2001, 137-138)

Föräldrarnas roll i ungdomens etniska identitet har visat sig vara viktig, eftersom det ena språket som är en annan viktig faktor ofta kommer från föräldrarna. Det har även kommit

fram att den etniska identitetens storlek och betydelse för ungdomen till stor del beror på föräldrarnas inställning till etnicitet, och hur de vårdar och underhåller sin egen etniska identitet. (Phinney et al, 138)

Interaktionen med jämlika, vänner, inom den etniska gruppen influerar en annan del av den etniska identiteten som för vissa är viktigare än för andra. Med den kommer möjligheten att utforska och uppleva sin etnicitet. Det har även visats genom forskning att dessa vänskapsrelationer stärker den etniska identiteten. Människor som umgåtts med jämlika från den etniska gruppen har alltså visats ha en starkare etnisk identitet än de som inte haft en liknande interaktion. (Phinney et al, 139)

Detta behöver inte betyda att man automatiskt har en stark etnisk identitet om man umgås med människor från samma etniska grupp, men det kan vara en delfaktor. Det har även visats att vänner från majoritetsetniciteten kan stärka den etniska identiteten hos någon som identifierar sig med en minoritetsetnicitet. Till exempel diskriminering eller dylikt kan i sin tur påverka negativt på den etniska identiteten och i sin tur sätta stopp för stärkandet av identiteten som kan uppstå av vänner från samma eller majoritetens etnicitet. (Fleischmann, Leszczensky & Pink, 2019, 974)

Det som man kom fram till när man testade denna modell på tre olika familjer med tre olika etniska ursprung, var att dessa tre faktorer faktiskt är viktiga och spelar roll i invandrarungdomens etniska identitetsutveckling. Dock spelar de olika faktorerna olika stor roll beroende på ursprunget. Phinney var alltså tvungen att göra upp tre olika resultatmodeller för de tre olika ursprung. Detta visar att trots att man kan ha ett helhetssynsätt på etnisk identitet i teorin, behöver man gå närmare och djupare i praktiken. (Phinney et al, 2001, 145,147)

2.4 Identitetsutveckling på nätet?

I takt med samhällets utveckling utvecklas även möjligheterna för identitetsutvecklingen. För många ungdomar i dagens digitala samhälle spelar internet en stor roll i identitetsutvecklingen. Kontakten och banden till ungdomar i samma ålder är viktig för identitetsutvecklingen, och i hela den kontexten har sociala medier och internet blivit en ny plats, eller ett nytt rum som man kan kalla det, för gemenskap och socialt umgänge. (Lindgren et al. 2015, 97)

Internet har för många blivit en trygg plats, trots dess många faror, där ungdomarna kan både hitta information och lägga på sig olika roller eller identiteter och på ett tryggt sätt utforska och pröva dem. I och med digitalisering har det även blivit mycket lättare att, nästintill oundvikligt att inte, ta del av många olika kulturer. Det har på grund av detta även skapats en lägre tröskel för att infiltrera delar av flera kulturer i sin etniska identitet. Man har även sett att stereotyper, genus och andra sorts ramar har kunnat börja brytas ner med hjälp av internet. (ibid, 97)

3 Integrering/integration

3.1 Definition

Enligt Nationalencyklopedin är *integrering, inom samhällsvetenskapen: process som leder till att skilda enheter förenas; även resultatet av en sådan process*. Integreringen står alltså både för själva processen mellan två olika 'föreningar', men även resultatet av den processen. Enklare sagt att integreras och att vara integrerad. (Nationalencyklopedin, integrering u.å.)

Integrering kan alltså handla om flera olika saker (arbetsplats, skola, grannskapet mm), men i detta fall kommer det handla om integrering av människor. Det står för processen av när en människa från ett sammanhang kommer till ett annat, och ska bli en del av det nya sammanhanget. Detta handlar alltså om växelverkan mellan invandraren och det nya samhället, var målet är att invandraren blir delaktig och en aktiv medlem i samhället. (Vasa Stad, 2019, 3)

Integration i sin tur står för de stödåtgärder samt främjande åtgärder som samhället i samarbete med myndigheter eller andra aktörer anordnar, för att integreringen ska ske så smidigt och ändamålsenligt som möjligt. Skillnaden mellan integrering och integration är alltså att integrering står för den individuella processen, medan integration kort sagt står för det integrationsfrämjande arbetet. (ibid, 3)

3.2 Varför behövs integration?

Integration är inte bara nödvändigt för en så smidig övergång från ett samhälle till ett annat som möjligt, utan det är även lagstadgat. Lagen om främjande av integration finns

till för att stödja samt främja integrationen av invandrare, och att främja delaktigheten, samspelet och jämlikheten bland olika befolkningsgrupper i Finland. Lagen tillämpas på alla de som fått uppehållstillstånd eller internationellt skydd i Finland. (1 kap. 1§, 2§ Lagen om främjande av integration, 1386/2010)

Kommunen är ansvarig och förpliktad till utvecklandet av både individernas integration men även för planering och förberedelser inför integrationen, samt uppföljning av processen. Eftersom integrationsfrämjande åtgärder inom kommuner är lagstadgat, får kommunen statlig ersättning och på det sättet finansieras det. För att få dessa statliga bidrag krävs det förstås att man har invandrare med uppehållstillstånd som bor i kommunen och är i behov samt har rätt till servicen. Det behövs också ett program, en plan, för det integrationsfrämjande arbetet som är utarbetat av kommunen i samarbete med arbets- och näringscentralen. Detta program för integrationsfrämjande utarbetas vart fjärde år. (3 kap. 30§ Lagen om främjande av integration, 1386/2010; 4 kap. 44§ Lagen om främjande av integration, 1386/2010)

Statistikuppgifter visar att andelen av befolkningen i Österbotten som har utländsk bakgrund har fyrdubblats under de senaste 20 åren. Alla har nödvändigtvis inte invandrat, utan kanske flyttat från ett annat landskap. Det är dock en väldigt stor siffra och visar på att andelen människor med utländsk bakgrund, varav många är i behov av integrationsstöd, är stor. Det har även visats i statistiska uppgifter att Österbotten är en av de tre landskap som har störst andel personer med utländsk bakgrund i hela Finland. Även detta pekar på att behovet av integration och integrationsfrämjande service är stort i Österbotten. (Nori, 2021)

I Vasa Stads utredningsdel för det integrationsfrämjande arbetet har man lagt upp en minneslista som aktörer inom integration på lokal nivå kan använda sig av som ett hjälpmedel. De har lagt upp fyra olika delområden i denna minneslista (se figur 1) som är bra att ha bakom örat om man planerar eller utför integrationsfrämjande åtgärder. (Vasa Stad, 2019, 4)

De olika fyra delområdena är förvaltning och ledning av integration, stärka känsla av gemenskap och samhörighet, utveckling av kunnandet inom integration samt främja integration i olika sektorer. Dessa fyra delområden ger ett paraplyperspektiv på integration och vad integration bör innehålla. (Vasa Stad, 2019, 4)

Förvaltning och ledning av integration innebär att politiken som behandlar integration skulle stärkas på ett effektivt sätt. Det innebär också att de många dimensionerna och sidorna av integration tydligt skulle få komma fram i det integrationsfrämjande arbetet. Alltså att bygga upp politiken och arbeta mångsidigt samt på rätt sätt för att främja integration. (ibid, 4)

Att stärka känsla av gemenskap och samhörighet betyder i praktiken att skapa utrymmen i staden, byn eller kommunen som hjälper invandrare och finländare att forma relationer med varandra. Man stärker även känslan av gemenskap och samhörighet genom att få ändrat på politiken som gäller integration på så sätt att den respekterar och har i åtanke invandrare samt deras olika bakgrund och situation. (ibid, 4)

Utveckling av kunnandet inom integration innebär kort och koncist att informera och utbilda människor om integration och allt vad det innebär. Att uppnå större mångfald på olika arbetsplatser leder även till en bredare kompetens, vilket leder till att man kan lita på att invandrare får samma tjänster och har samma tillgång till dem som finländare. (ibid, 4)

Att främja integration i olika sektorer handlar delvis om att se invandrares kunskaper och färdigheter och stöda dem ut till rätt arbetsplats där de behövs. En annan sektor där integrationen behöver främjas är boendesektorn, så att alla kan få bo anständigt. Vålfärdstjänsterna bör även utvecklas så att all service finns tillgänglig även för invandrare. Den sista sektorn som omnämns är utbildningssektorn. I utbildningssektorn är det viktigt att kontrollera att de jobbar emot segregering och jobbar för jämlika möjligheter för både invandrare och finländare. (ibid, 4)

3.3 Integrationens olika skeden

Integration är enligt John W. Berry den bästa metoden för ackulturation (kulturinläring), medan marginalisering ses som den minst lyckade strategin. Detta kan man även genom Berrys teori om kulturinläring se, och genom den får man även en mer detaljerad beskrivning av förutsättningarna som behövs för att integration (och därmed kulturinläringen) ska lyckas. (Jasinskaja-Lahti & Mähönen 2009, 22)

John W. Berry har utarbetat en välkänd teori för kulturinläringen. Utgående från svaren på två frågor kan man hamna i fyra olika kategorier eller tillstånd. Dessa är assimilering,

integration, marginalisering och separering. Den ena frågan är om personen anser det värdefullt att utveckla relationer med det större samhället, det vill säga majoritetskulturen. Den andra frågan är om personen anser det värdefullt att behålla ens kulturella arv. Svarar personen ja till båda frågorna, blir personen integrerad. Svarar personen nej till båda frågorna, blir personen marginaliserad. Svarar personen ja till första men nej till andra frågan, blir personen assimilerad. Svarar personen nej till första och ja till andra frågan, blir personen separerad. Nedan kommer förklaring på vad dessa olika tillstånd innebär. (Botond, 2017, 218)

Integrering har vi redan pratat om vad det definitionsmässigt betyder. I praktiken, när man har kultur i åtanke, kan man tänka att det handlar om att behålla ens arv men bygga in det som behövs från den nya kulturen, alternativt det man själv vill ta med. Vissa saker behöver kanske ändras på i det nya samhället, som till exempel olika etiska frågor som bemöts olika i lagar än i hemlandet. Till integreringen hör att man ändå behåller sitt kulturella arv trots att vissa saker kanske ändras. Som vi tidigare sett har integreringen konstaterats vara den mest lyckade metoden för kulturinläring. (ibid, 218)

Assimilering innebär till skillnad från integrering att man lämnar sitt kulturella arv bakom sig och totalt så att säga smälter in i den nya kulturen. Man kan komma från tuffa bakgrunder där man kan känna att man inte vill ha något med dåtiden att göra. Det här leder till att man blir en del av det nya samhället, men förlorar det band man haft till sitt förflutna där möjligtvis människorelationer och personlighetsdrag kan lida av det med. (ibid, 218)

Separering innebär att personen i fråga behåller sitt kulturella arv, men inte skapar relationer med det större samhället. Detta leder till att man fortfarande har en tillhörighet och en grupp, men ändå i stor utsträckning är separerad. Separering kan leda till brister i språkinläring, kulturinläring, studiemöjligheter, yrkesmöjligheter och mycket annat. (ibid, 218)

Marginalisering är motsatsen till integrering och därmed det minst lyckade tillvägagångssättet för integrering. Marginalisering innebär att man varken behåller sitt kulturella arv eller skapar relationer med samhället. Man blir helt vid sidan om, i marginalen på pappret så att säga. Det här leder till att man inte har någon tillhörighet och

är en stor riskfaktor för individen. Marginalisering är de facto ett stort samhällsproblem idag. (ibid,218)

Trots att Berrys teori för kulturinlärning är simpel och lätt att förstå, har den fått kritik. På grund av simpelheten i figuren har den brister. Det att figuren har så tydliga linjer och fyra olika möjliga resultat, gör att det inte riktigt finns någon möjlighet att vara någonstans mitt emellan. Det finns heller inget stadie eller namn för var man hamnar då eller vad man är i själva processen, innan man kommit fram till svaret på de två frågorna. (Jasinskaja-Lahti & Mähönen, 2009, 18)

Sedan finns också den faktorn att någon kan välja att helt och hållet välja en annan kultur än majoritetskulturen eller det kulturella arvet (kan ske till exempel i samband med giftermål), vilket inte är medräknat i Berrys modell. Det finns även de som påstår att man kan ha relationer med det större samhället, trots att man inte så att säga anpassar sig till den nya kulturen. Detta skulle alltså betyda att personen inte är i separationsfasen, men ändå inte är en del av den nya kulturen. Detta tas inte heller upp i Berrys modell, trots att man kan läsa många av dessa saker mellan raderna och i Berrys skrifter. (ibid, 18)

3.4 Delar i en lyckad integration

Det har genomförts en forskning där man har utarbetat olika delar eller teman inom integration, sådant som kan fungera som riktlinjer för att se hur väl integrationen går framåt för individen i fråga. Dessa är:

1. Framgång och tillgång till arbetssektorerna, boende, utbildning och hälsa
2. Sociala kontakter inom och mellan olika grupper i samhället
3. Hinder till sociala kontakter på grund av språk, kultur eller den lokala miljön.
4. Tankar och handlingar gällande medborgarskap och rättigheter

(Alastair & Alison, 2008, 165)

3.4.1 Arbete, boende, utbildning och hälsa

Den del som berör arbetssektorerna, boende, utbildning och hälsa är en av de viktigaste delarna för att integrationen ens ska ha möjlighet att ske. Arbete eller arbetsträning är viktigt eftersom det berör så många olika aspekter av en lyckad integration, så som

ekonomisk stabilitet, sociala kontakter, utveckling av det främmande språket och uppbyggande av självförtroende som en medlem av samhället. Flyktingar kan också ofta vara högt utbildade, men ha problem att få arbete i det nya samhället som motsvarar deras kunskaps- eller utbildningsnivå. Det nya samhället kan ha andra krav för en utbildning än vad som har krävts i hemlandet, eller så kan det vara så att betyget eller intyget från hemlandet inte har någon betydelse i det nya samhället. Därför behövs det aktörer i arbetssektorerna som ser deras kunskap och ger dem en plats att utvecklas och börja sin arbetstid på. (ibid, 170-171)

Boendet inverkar mycket på psykiskt och fysiskt välbefinnande, och kan ge känslan av att vara hemma vilket är en viktig känsla att känna i samband med integrationsprocessen. Faran i boendet kan vara att man i många länder placerar flyktingar i områden där det finns mycket våld och missbruk. Grannskapet har nämligen också en stor inverkan på hur man mår och hur trygg och hemmastadd man känner sig. (ibid, 171-172)

Utbildningen ger information och kunskap som behövs i samhället och tryggar framtida anställningar. Speciellt för flyktingbarn är skolan den viktigaste platsen för nya vänner och utvecklingen av språket. I skolor kan det ofta finnas stödgrupper för föräldrar som även kan vara en nyckel för föräldrarnas integration. Det som inom utbildningsvärlden kan sätta käppar i hjulen för integrationen är till exempel utfrysning, rasism eller mobbning. Det kan även vara svårt för flyktingbarn om de inte får det stödet som de skulle behöva från hemmet. Det har bland annat visats att flyktingföräldrar sätter stor press och förväntningar på sina barn, eftersom de är en stor del av deras dröm om en bättre framtid. Detta kan i sin tur ha en negativ effekt på barnens inläring. (Alastair & Alison, 2008, 172; Jasinskaja-Lahti & Mähönen, 2009, 196)

Hälsa handlar både om att ha en god hälsa och att ha god tillgång till hälso- och sjukvård. Att ha god hälsa möjliggör ett aktivt deltagande och engagemang i samhället. En god tillgång till hälso- och sjukvård tryggar både hälsan och bygger på integrationen genom att individen har kontakt med en stark aktör i samhället. För många finns det hinder för att ta kontakt med sjukvård. Hindren kan bero på svag språkkunskap eller otrygga erfarenheter av sjukvård i hemlandet. Därför är det viktigt att tillräcklig info går ut till invandrare gällande sjukvården i Finland. (Alastair & Alison, 2008, 172-173)

3.4.2 Sociala kontakter

Sociala kontakter är en grundläggande faktor för integrationens framgång. Det tar integrationen till en lokal och nära nivå, även lokala invånare har nämnt social kontakt som en stark faktor i ett integrerat samhälle. Sociala kontakter innebär även en tvåsidig kontakt och ett tvåsidigt arbete, vilket integrationen även är sagd att vara. En tvåsidig och mångsidig process. Detta innebär att det behövs input från både invandraren i fråga och från den som hen kontaktar för att en social kontakt ska uppstå. Både samhället och invandraren behöver alltså jobba för sociala kontakter sinsemellan. Många invandrare har beskrivit den absoluta indikatorn för en lyckad integration som att tillhöra och känna att man tillhör och har en plats i samhället. Detta är grundat på de sociala kontakterna till familj, vänner samt respekt och lika värderingar invånare emellan. (ibid, 177-178)

3.4.3 Hinder till sociala kontakter

Språket är en faktor som konstant kommer upp när man talar om integration. Att inte kunna kommunicera på samhällets språk eller ett språk som förstås i samhället ses som ett hinder för sociala kontakter, integration och delaktighet i samhället. Det är därför som flyktingar så snabbt som möjligt börjar språkkurser i det nya samhället. Dock kan det vara ett problem att kurserna ofta är korta och kan ge väldigt liten språklig kompetens för sådana som har svårigheter med inlärningen. Språket kan också vara en utmaning för olika aktörer i samhället, eftersom innehåll och information borde produceras på en sådan nivå som kan förstås även med låg språkkompetens. Aktörernas service ska också vara tillgänglig för flyktingar fast språkkompetensen kan vara lägre än aktörerna är vana vid. Detta betyder att frekvent användning av tolkningstjänster behövs i början av integrationsprocessen, och detta har flyktingarna även rätt till. (ibid, 182)

Att bygga upp sin kulturkompetens är även en viktig del av integrationen, som även kan sätta hinder för sociala kontakter och integrationen om kulturkompetensen fattas. Ett stort problem bland flyktingar är att de ofta sätts att bo i samma områden, vilket leder till att kontakterna till lokalinvånarna naturligt blir väldigt få. Det kan bildas en egen liten kultur bland flyktingarna som inte motsvarar samhällets kultur, vilket gör integrationsprocessen långsammare och svårare. Sociala kontakter är viktiga för den kulturella kompetensen och den kulturella kompetensen (eller i alla fall viljan och modet att förstå och vara öppen) är viktig för de sociala kontakterna. (ibid, 182-183)

Att den lokala miljön är trygg och stabil är kritiskt viktig för att kunna skapa sociala relationer och genom dem börja integreras. Flyktingar känner sig ofta mera som hemma och trygga om de flyttar in i en miljö som är rofylld och fridfull. Lokala invånare kan i vissa fall dock ogilla när flyktingar flyttar in i grannskapet, av rädsla för att de skulle störa friden i området. Att leva i ett otryggt område leder tyvärr ofta till att man drar sig tillbaka i stället för att söka kontakter, för att inte skapa problem för sig själv eller någon annan. Det kan bli till ett inlärt beteende som man håller fast vid även om man skulle flytta till ett tryggare område i framtiden. Att känna sig trygg i sitt hem och på sin gata är centralt för att kunna integreras i grannskapet och skapa sociala kontakter. (ibid, 183-184)

3.4.4 Medborgarskap och rättigheter

Medborgarskapet ses i de flesta länder som den ultimata rätten och att man verkligen är en medlem av samhället. Det flyktingar många gånger hamnar att fråga sig själva och samhället runt dem är vilka rättigheter de har. Man vet att en medborgare har fulla rättigheter och skyldigheter, men hur ser det ut för flyktingar? Rättigheter som man i många länder anser självklara är mänsklig integritet, jämställdhet, frihet att välja kultur, rättvisa, säkerhet och självständighet. I vissa länder krävs dock medborgarskap för att ha rätt till en del områden som i andra länder är självklara rättigheter för flyktingar. Därför är det extremt viktigt att flyktingar får information om deras rättigheter och skyldigheter i det nya samhället. Utan den informationen är det svårt att integreras eftersom man inte vet vad man får göra eller vad man borde göra. (ibid, 174-175)

4 Integreringens betydelse för den etniska identiteten

Det finns tre viktiga aspekter som man behöver tänka på gällande etnisk identitet när man studerar kulturinlärning och integrering. Den första aspekten är att det finns både en subjektiv och en objektiv etnisk identitet. Detta innebär att en negativt laddad etnisk identitet inte behöver betyda att hela den etniska gruppen har en negativ etnisk identitet. Den etniska identiteten kan endast bli negativ utifrån sett om den objektiva synen inom gruppen är negativ, och den etniska identiteten därmed blir nedvärderad. Detta visar även på individualiteten i etnisk identitet. (Jasinskaja-Lahti & Mähönen, 2009, 30)

Den andra aspekten tar upp att det finns en tydlig skillnad mellan etnisk identitet och socialt samspel. En individ kan vilja skapa relationer med majoritetssamhället och enligt Berrys teori då integreras, men ändå inte identifiera sig med den etniska gruppen som majoriteten i det nya samhället tillhör. Det är alltså möjligt att integreras utan att ändra på sin etniska identitet. (ibid, 30)

Den tredje aspekten handlar om identifiering med andra etniska grupper. Identifiering med andra etniska grupper behöver inte alltid betyda att ens etniska tillhörighet är med den specifika gruppen. Det handlar om individens egen kategorisering av sig själv, relationen till den andra gruppen och till vilken grad identifieringen med gruppen går. (ibid, 30)

Det är mycket viktigt att inte glömma att etnisk identitet och uppfattningen av den är flexibel, individuell, frivillig samt att den kan förändras i integreringsprocessen. Denna förändring och utveckling sker på olika sätt för olika människor med olika bakgrund, och i större och mindre utsträckning. Vad innebär detta samspel, och vilka står som aktörer i samspelet? (Jasinskaja-Lahti & Mähönen, 2009, 14)

4.1 Indviden

Forskning har visat att unga invandrare ofta strävar efter att bli en del av både den nya etniska gruppen, men också behålla sitt eget arv i stället för att avvisa sitt arv eller endast vara kvar i sin arvsetnicitet. De strävar alltså efter att hitta en balans mellan de båda, och integreras. Detta har även visats ha den mest positiva effekten på individen. Det betyder dock inte att det kommer utan svårigheter. (Jasinskaja-Lahti & Mähönen, 2009, 200-201)

Det har även visats att det är lättare att integreras om den nya etniska gruppen är i nära likhet med den egna etniska gruppen. Den nya etniska gruppen behöver inte vara lik den egna men det att den är lik, och att man ser de två etniska grupperna som kompatibla, underlättar integreringen. Det samma gäller även livsåskådning och värderingar, om de är i likhet med varandra eller kompatibla med varandra i den nya etniska gruppen respektive den egna etniska gruppen påverkar det integreringen positivt. Med det sagt är det förstås möjligt att uppnå en god integrering trots att etniciteterna inte liknar varandra eller är kompatibla, detta gäller endast smidighet och hur lätt integreringen är att uppnå. (Sixtus et al. 2019, 506)

Positiva kontakter eller mycket stöd behöver dock inte alltid betyda att det bygger upp en mångetnisk identitet eller främjar integreringen. Ett vänskapligt möte kan visa på stora olikheter mellan etniciteterna, vilket i sin tur kan skapa större avstånd mellan den egna och den nya etniska identiteten. Stöd i integreringen är viktigt och bra, men för mycket stöd kan leda till att individen hamnar i en ojämlik sits jämfört med andra, och av den orsaken inte integreras. Individen lämnar då kvar i sin underlägsna position, och har svårt att ta sig ur den och integreras om hen fortsätter få för mycket stöd. (Sixtus et al. 2019, 506-507)

4.2 Familj

Phinney har som tidigare nämnt tagit upp föräldrarnas roll som en av de påverkande faktorerna i det etniska identitetsskapandet. Familjen är enligt Phinney en av de största påverkande faktorerna i ett kulturellt sammanhang. Eftersom föräldrarna vid tiden av invandringen har bott en längre tid i hemlandet, är det ofta väldigt viktigt för dem att bevara språk, traditioner och värderingar även i det nya samhället. Beroende på föräldrarnas attityd kan detta antingen smitta av sig på ungdomarna/barnen eller stöta bort dem från ursprungsetniciteten. (Phinney et al, 2001, 138)

I olika undersökningar har det dock fått olika resultat på huruvida föräldrarnas ställning och attityd påverkar ungdomens etniska identitetsutveckling. Man vet att det påverkar, men inte helt på vilket sätt och i vilken utsträckning. Det beror förstås även på individen i fråga, eftersom alla inte tar åt sig utifrån på samma sätt. På samma sätt som föräldrarna med sin ställning och attityd påverkar den etniska identiteten, påverkar de även integreringen. Har föräldrarna inget behov av att skapa relationer med majoritetssamhället, kan det bli en längre väg för ungdomen också. (Phinney et al, 2001, 139)

Föräldrar och familj har en stor inverkan på identitetsutvecklingen oberoende om man har en invandrarbakgrund eller inte. Föräldrarna utgör oftast grunden för identiteten, men trots det ger invandrarföräldrarna inte ungdomen den bästa möjliga miljön för identitetsutvecklingen. De är själva mitt i en integreringsprocess och har inte vid det tillfället de bästa verktygen för hur man ska anpassa sig till ett nytt samhälle eller stöda

och hjälpa ungdomen i vare sig identitetsskapandet eller integreringen. (Jasinskaja-Lahti & Mähönen, 2009, 193)

4.3 Omgivning

I Finlands lag om främjande av integration, beskrivs integrationen som en tvåsidig process. Dels krävs det att invandraren anpassar sig till samhället, men även att samhället anpassar sig till invandraren. Det samma gäller även den etniska identiteten som vi tidigare har läst. Identiteten är en personlig process, men omgivning och samhälle har stor inverkan på hur identitetsutvecklingen ser ut samt hur väl integrationen fortlöper för ungdomen. (Jasinskaja-Lahti & Mähönen, 2009, 222; Sorbring et al. 2014, 22)

Social integrering kan även sägas som social inkludering. Detta pekar på ett större ansvar från samhället att inkludera individerna. Det krävs mera än att bara individen anstränger sig för att integreras och bli en del av samhället. Det krävs människor, organisationer, skolor, arbetsplatser med mera som aktivt inkluderar dessa individer, och därmed främjar integrationen. (Jasinskaja-Lahti & Mähönen, 2009, 222-223)

Eftersom invandrare oftast innan invandringen varit del av majoritetskulturen och efter invandringen hamnar i minoritetsposition, kan det bli en stor omställning. Både att ändra från majoritet till minoritet och den etniska identitetens betydelse samt etniska identiteten i sig för individen kan komma att ändras. Omställningen kan i många fall vara tung och även lång och mångfacetterad, men utifrån kan man inte se den. (Jasinskaja-Lahti & Mähönen, 2009, 23)

Anledningen till att det är svårt speciellt för unga invandrare är då både föräldrar, nya sammanhanget och bakgrund spelar in. Det är nämligen så, att en stabil och säker identitet och identitetsuppfattning är kritisk för integreringen i samhället. Utan den skapas svårigheter i att anpassa sig till allt det nya. Att balansera och jonglera dessa två, stora processer samtidigt kan leda till stor stress på individen och i värsta fall marginalisering. (Jasinskaja-Lahti & Mähönen, 2009, 193)

5 Kvalitativ undersökning

Så, etnisk identitet har många olika påverkande faktorer. Integration har många olika påverkande faktorer. På många sätt har den etniska identiteten och integrationen även ett samband. Hur upplever unga invandrare etnisk identitet, integration och det möjliga sambandet mellan dem?

5.1 Metoddiskussion

Det har använts kvalitativa metoder i detta examensarbete. Detta beslut har gjorts eftersom det är personers personliga och unika upplevelser som söktes i arbetet. Det som sågs som intressant är hur ungdomar på riktigt har upplevt det och vilka olika sorts upplevelser man kan ha inom dessa ramar. Därför var målet att komma in i de djupa och personliga erfarenheterna och se hur de stämmer överens med teorin. (Holme, Nilsson & Solvang, 1997)

Datainsamlingen och undersökningen utfördes genom intervjuer. Önskemålet var mellan fyra och sex respondenter, helst i olika åldrar och möjligtvis även från olika kulturella bakgrunder. Det kravet som fanns var att de personligen skulle ha invandrat inom den åldersgaffeln som lagts (15–25), alltså att de har varit mellan 15 och 25 år när de har invandrat till Finland.

Identiteten av respondenterna i undersökningen har skyddats, genom det enkla tillvägagångssättet att namn och/eller kön inte kommer fram. Oviktiga detaljer i väldigt detaljerade historier har även ändrats för att skydda respondenternas identitet. Eftersom det kom upp väldigt personliga erfarenheter eller händelser har stor noggrannhet använts för att förklara tystnadsplikten samt vara öppen med hur intervjun skulle transkriberas och annan information som kunde få situationen att kännas bekvämare och tryggare för respondenten. Transkriberingarna av intervjuerna förstörs när arbetet är klart.

5.2 Urval

Det intervjuades fyra respondenter i denna undersökning, alla intervjuades på engelska. Respondenterna hittades genom ett massutskick till Vasas studerande, samt ett inlägg på Facebook om förfrågan av intresse. Ingen av respondenterna var sedan tidigare bekant för

skribenten. Respondenterna fick själva välja plats, tid och datum för intervjun så att de skulle känna sig så bekväma som möjligt. Från början var det inplanerat sex intervjuer, men på grund av covid-19 situationen blev de sista två intervjuerna framflyttade flera gånger tills de till sist avbokades. Respondenternas identitet är skyddade och resultatredovisningen har skrivits på så sätt att man inte kan lista ut någons identitet genom den.

6 Resultatredovisning

Nedan beskrivs de resultat som har kommit från intervjuerna och en återkoppling till teoridelen i examensarbetet.

6.1 Bakgrund

Respondenterna är från olika bakgrunder. Hälften av respondenterna kommer från olika länder i Mellanöstern, en kommer från Sydeuropa och en kommer från Sydasiens. De har alla kommit till Finland ensamma utan sina familjer, förutom en som har kommit med sin partner. De har varit varierande tid i Finland, mellan 1 och 6 år. De som varit längst tid i Finland känner vid det här laget att de är delaktiga i samhället, men detta beror också på i vilket skede de fick uppehållstillstånd. En del av respondenterna fick uppehållstillstånd redan innan ankomsten till Finland, medan andra har bott flera år som asylsökande i Finland.

Detta innebär alltså att vissa av respondenterna hade en svår, lång och farlig resa till Finland och andra steg på flyget och kom hit. Den här faktorn sågs tydligt när de berättade om deras första tankar om Finland. De som hade haft en tuffare resa till Finland var mycket mera skeptiska, rädda och osäkra när de kom till Finland. De andra kom med en glädje, ett större hopp och en trygghet. Det här beror även på att de redan hade uppehållstillstånd och därmed hade en större säkerhet i att de får stanna i Finland.

Den yngsta respondenten var 17 när hen kom till Finland och den äldsta var 22 år när hen kom till Finland. I återkoppling till teorin ser man att respondenterna var antingen mitt i sin identitetsutveckling, på slutrakan av den eller redan gått genom sin identitetsutveckling när de kom till Finland. Erikson nämner att identitetsutvecklingen i

huvudsak sker mellan 12–20 års ålder. Vad som hände med utvecklingen när de kom till Finland berättade de näst. (Se ovan, s. 5.)

6.2 Etnisk identitet då och nu

6.2.1 Att gå i föräldrarnas fotspår eller inte

Majoriteten av respondenterna hade inte specifikt tänkt på etnisk identitet i sitt hemland. De höll starkt fast vid sina traditioner och värderingar, men samtidigt var de det enda de visste. En av respondenterna kunde känna och minnas att den etniska identiteten var väldigt viktigt för hans föräldrar och att det var en stor del av uppfostran, att barnen skulle ha samma värderingar och seder som föräldrarna hade och att de skulle tänka på samma sätt. När de kom till Finland förändrades mycket i deras tankar kring etnisk identitet.

Här syns Phinneys punkt från kapitel 2.3 om hur föräldrarnas roll är en av de största påverkande faktorerna när det kommer till etnisk identitet och kulturella sammanhang. I senare kapitel talas det även om hur föräldrarnas tankar och åsikter antingen kan främja eller sätta käppar i hjulen för den etniska identitetsutvecklingen eller integrationen hos ungdomen. Ungdomarnas tankar och värderingar kring etnisk identitet kändes självklara när de var hemma med sin familj, men rubbades när de inte längre var styrda av föräldrarnas åsikter och värdegrunder. (Se s. 8, s. 16)

Respondent A från Mellanöstern hade bott i olika länder i Mellanöstern, och identifierat sig med alla de länder men starkare med ett av dem. Man kunde säga att hen redan innan ankomsten till Finland hade en mångetnisk identitet. Dock var det den ena som hen identifierade sig starkast med som hen sade att alltid har varit hans etnicitet om någon har frågat. Det har alltid funnits en press från föräldrarna att vara si eller så och att hålla fast vid det som de har lärt ut. Hen ville dock gå sin egen väg, men har alltid försökt att dölja det från sina föräldrar. När hen flyttade till Finland hade hen en stor vilja att bli en del av det finländska samhället, men var väldigt återhållsam. Hen skämdes och var rädd varje gång hen talade med hans föräldrar, och samtidigt drog hans vänner och det finländska samhället hen åt ett annat håll. Hen beskrev det som en dragkamp, med hen som repet och själv visste hen inte vilken väg hen ville gå.

Här finns bevis på att fastän föräldrarna påverkar negativt, kan man ändå bevara sitt arv OCH vilja integreras. En negativ påverkan av familjen behöver alltså inte nödvändigtvis betyda att ungdomen antingen kastar bort sitt arv eller lämnar integrationen till sidan. Allt handlar om hur individen påverkas av alla de påverkande faktorerna i kapitel 2.3. (Se s. 8)

Här visas även hur man kan ha viljan att skapa relationer med ett majoritetssamhälle och till och med identifiera sig med det samhället som respondenten ovan, men ändå inte helt integreras i samhället. Det som i detta fall har påverkat respondenten på det sättet att hen inte har klarat av att helt och hållet integreras i Finland har varit föräldrarnas åsikter och tankar om hur hen borde tänka och leva. Kapitel 4 berättar om denna aspekt av etnisk identitet i samband med kulturinläring. (Se s. 13)

6.2.2 "It's like starting from zero all over again"

Respondenten från Sydeuropa (Respondent C) märkte att människorna inte var så olika från människorna i hemlandet, bara att de har en större privat sfär och är tystare. Denna respondent kom att uppskatta integriteten hos finländare så pass mycket att hen tog med sig det till sin egen identitet och applicerade det på sig själv. Hen har även blivit mycket mera medveten om sin etniska identitet, och trots att skillnaderna är få, är det viktigt för hen här i Finland att vara av den etnicitet som hen ursprungligen är uppväxt i. Samtidigt känner hen att hen behöver lämna en del av ursprunget bakom sig för att kunna anpassa sig till den nya etniciteten, för att ta med det finländska in i sin etniska identitet. Hen hoppas att de båda kan existera samtidigt, men vill vara försiktig så att hen inte drar sig för mycket undan. Hen beskriver det som att behöva påbörja identitetsutvecklingen från början igen, i varje fall den etniska biten.

Att påbörja identitetsutvecklingen från början igen – talar om den stora omställning som Hwang och Nilsson talar om i samband med den etniska identitetsutvecklingen i ett nytt sammanhang i kapitel 2.2. Genom det här exemplet ser man även att det inte är beroende av hur nära eller långt bort man kommer ifrån eller hur liten eller stor skillnad det är på etniciteterna i fråga. En omställning blir det ändå. (Se s. 5-6)

6.2.3 En kris i livet just nu

Respondenten från Sydasien (Respondent D) hade en väldigt stark känsla av etnisk identitet i sitt hemland. Seder, traditioner och varifrån man kom var i princip allt som livet snurrade kring. Till och med vilken stad man bodde i förändrade en etnisk identitet från en annan. Det påverkade en konstant och stämplade en, det vill säga att man kunde få olika bra möjligheter för någon viss arbetsplats eller uppgift beroende på var ens identitet låg. När hen kom till Finland kände hen först en lättnad och ett behov av att skjuta bort sitt ursprung. Nu behövde hen inte bli stämplad mera och hens liv och val behövde inte enbart utgå från hens etniska identitet. Hen tog sig helt an den finländska kulturen och hade snart jobb, studier och ett brett nätverk. Så småningom gjorde sig dock bakgrunden påmind i kontakt med familjen i hemlandet. Familjen blev besviken på hen och trodde att arvet hen hade med sig betydde mera för hen än det verkade göra. Familjen har i det här skedet brutit kontakten med respondenten. Personen i fråga är nu väldigt osäker och vet inte vad hen ska ta sig till. Hen känner en frihet i att identifiera sig som en finländare och att det i Finland inte behöver betyda så mycket, men känner samtidigt stor skuld över att ha lämnat sitt arv nästan helt och hållet bakom sig. Hen beskriver det som en kris i livet just nu.

Genom denna respondent kan man se alla de val som ungdomen enligt kapitel 2.3 behöver göra, samt att ungdomen kan påverkas både positivt och negativt av ursprung, omgivning, familj eller vänner. I denna situation påverkades ungdomen så starkt att hen valde att skjuta bort ursprungsetniciteten helt och hållet. Sedan uppstod tvivel när familjen kom in i bilden. Den vetenskapliga forskningen kring att invandrarungdomar stöter på problem och kval när de går in i det nya samhället visar sig här, trots att det ledde till det positiva att respondenten blev en delaktig medlem av det finländska samhället. Men krisen lämnade ändå inte respondenten – skuld känslorna fanns ännu kvar och längtan efter familjen som brutit kontakten finns ännu kvar. Det återstår att se om det för respondenten hinner svänga ännu, som vi tidigare sett kan föräldrarna ha så pass stor roll att de ändrar riktningen respondenterna var på väg mot. (Se s.8)

6.2.4 Förvirrad bland alla vägar

Respondent B från Mellanöstern hade problem i sitt hemland som ledde till att hen påbörjade sin identitetsutveckling först vid den tiden hen flyttade till Finland. Hen hade

dock stora ärr och många spår från hemlandet, som även lade en negativ grund för sin etniska identitet som hen inte kom sig ifrån. Vid ankomsten till Finland väntade hen länge som asylsökande i Finland samtidigt som hen kämpade för att hitta sig själv och sin etniska identitet. Tiden gick dock och hens etniska identitet blev mer och mer finländsk, till hens vänners förvåning (med samma bakgrund). Hen hade så småningom jobb, familj och yrkesstudier i full gång och pratade flytande på ett av de inhemska språken. Hen hade allt hen hade önskat sig, men hens vänner var inte nöjda. Hen blev långsamt utstött till den punkten att hen började ändra sin etniska identitet för att bättre passa hens vänners önskemål. Nu har hen en relativt mångetnisk identitet enligt sig själv, men hen vet inte ännu om det var rätt val eller inte. Hen har svårt att känna en koppling till sin tidigare etniska identitet som knappt hade börjat utvecklas, men försöker sitt bästa för att få ha kvar sina vänner.

Pressen utifrån kan påverka på sätt där inte ens individen själv vet om de är positiva eller negativa. Hen blev integrerad i stället för assimilerad – eller? Hen valde först att inte behålla sitt arv till att sedan ändra sig och försöka hitta sitt arv på grund av sina kompisar, allt på grund av pressen som kom från dem. Interaktionen med jämlika påverkade i varje fall denna respondent som skrivet i kapitel 2.3. (Se s. 8)

6.3 Integrering och påverkan

Alla respondenter förhöll sig positivt till integrering och hade en vilja av att integreras i det finländska samhället när de kom till Finland. Detta har visat sig vara svårare för vissa än för andra. Det visade sig nämligen ganska fort att integreringen inte endast berodde på dem som individer. Det fanns andra påverkande faktorer.

6.3.1 **“If my family would just accept me, everything would be so much easier.”**

Respondent A har haft en stark vilja under de år hen har varit här att integreras i Finland. Hen vill ta åt sig av samhället och kulturen och själv bli en del av den, eftersom hen planerar att spendera resten av sitt liv i Finland. Hen känner dock inte att hen är så pass integrerad som hen skulle vilja vara. Hen känner också att hen endast kan bli integrerad till en viss gräns på grund av sin religion. Hen vill bli mer öppensinnad, men har även fortsättningsvis en rädsla vad gäller hens föräldrar. Hen är medveten om att hens identitet kommer att förändras i takt med att hen blir mer integrerad och berättar själv att den redan har

förändrats och att hen nu är mycket mera accepterande än tidigare. Det som skrämmer hen mest av allt är familjens acceptans gentemot hen. Om föräldrarna stöttade hen, skulle integrationsprocessen se helt annorlunda ut idag. Hen skulle inte då gå omkring med samma försiktighet i allt, utan hade mer gett sig hän till Finlands samhälle och kultur. Hen vet i sig själv att hen aldrig kommer slänga bort hens bakgrund.

Respondent A uttrycker också starkt hur hen känner att språket är något av det viktigaste när det kommer till att integreras i Finland eller vilket annat land som helst.

I denna respondents berättelse märks det hur föräldrar eller familj även inverkar på integreringen, som i kapitel 4.2. Trots det bestämde respondenten sig för att bli en del av Finlands samhälle, men det har inte gått lika lätt och smärtfritt som det hade om föräldrarna stöttade hen. Försiktigheten och rädslan som grundats i att hens familj inte accepterar att hen integreras har gjort att hen inte på samma sätt klarar av att gå så djupt som hen vill. Här kommer även aspekten av språket fram, som Phinney forskade var en av de bärande påverkande faktorerna för etnisk identitet. (Se s. 15)

6.3.2 Är integrering det bästa för alla?

Respondent B känner sig helt integrerad i det finländska samhället. Vad hen tror har påverkat mest till det slutresultatet är att hen från början var så bortkopplad från sitt ursprung, vilket gjorde det lättare för hen att anpassa sig till Finlands samhälle. Finland gav en trygghet till respondenten som hen med öppna armar tog emot. Det enda som hen känner har satt käppar i hjulen ibland, är vännerna som inte är så glada över den totala assimilering hen har gjort.

I forskningen som Berry har gjort, skulle det här betyda att respondenten har assimilerats till Finlands samhälle, alltså det 'näst bästa' alternativet för kulturinlärning enligt kapitel 3.3. I denna respondents ord fick jag verkligen fundera, är detta det näst bästa för hen? Hen har inte något emotionellt band överhuvudtaget till sitt ursprung och vill helst bara glömma bort den tiden. Finland känner hen å andra sidan att gav den trygghet hen behövde. Kanske det bästa för just hen var assimilering? (Se s. 11-12)

6.3.3 En medlem eller en främling

Respondent C har inte ännu varit så lång tid i Finland, men hen delade ändå lite tankar kring sin kommande integrering. Hen är just nu rädd. Hen känner att hen inte klarar av att bli en del av Finlands samhälle då samhället är så likt det samhälle hen är uppvuxen i. Hen befarar därför att hen kommer behöva lämna sitt ursprung bakom sig helt och hållet för att kunna bli en del av det finländska samhället. Om hen inte gör det, kommer hen alltid känna sig som en del av sitt ursprungssamhälle och i vissa fall en främling i det finländska samhället eller förlora sitt arv i blandningen av de två samhällena.

Det här visar på att positiva möten eller kontakter inte alltid leder till att en mångetnisk identitet utvecklas eller att integreringen främjas, som det står i kapitel 4.1. Det är lättare att anpassa sig till det nya samhället när kulturerna liknar varandra, men leder det automatiskt till integrering? För respondenten gav det en motsatt effekt och skapade en rädsla över att förlora sitt arv eller känna sig som en främling i det finländska samhället, vilket fick hen att se assimilering (att lämna arvet bakom och helt ta an den finländska etniciteten och kulturen) som ett tryggare och bättre alternativ. (Se s. 14)

6.3.4 Omgivningen kan sätta käppar i hjulen

Respondent D:s väg har inte helt gått som planerat. Hen kände sig på väldigt god väg till att vara en komplett del av Finlands samhälle, tills hens uppehållstillståndsansökan avslogs. Och avslogs igen. Hen är vid det här tillfället papperslös och har ingenstans att gå. Familjen vill inte höra från respondenten längre, och samhället som hen hittade hem hos har också på sätt och vis kastat ut hen. Hen håller fortfarande kvar i Finland, men vet inte ännu om Finland kommer ta emot hen. En ny ansökan och ett nytt hopp är under arbete.

Här påvisas ett sorgligt tecken på hur omgivningen påverkar, samt att integrering är en tvåsidig process. Respondenten hade all vilja att bli en del av samhället och lyckades även med det som man kan läsa i Kapitel 6.2.4. Det som satt stopp för både assimileringen och respondentens hopp om en framtid i Finland var en myndighets beslut som hen inte kunde påverka desto mera. Makten var inte längre i hens händer utan i någon annans. (Se s. 15)

7 Slutdiskussion och kritisk granskning

I detta sista kapitel kommer jag att diskutera kring arbetet och ge slutliga tankar. Det slutliga resultatet kring de olika områdena kommer även tas upp. Arbetet kommer granskas för att se vad som kunde ha gjorts annorlunda, eller om det fanns delar av teorin som inte stämde överens med undersökningen.

Jag tycker att jag genom min undersökning verkligen har fått svar på att både etnisk identitet och integration är två väldigt mångfacetterade och flersidiga processer. Det är på det sättet väldigt svårt att studera dem för att det finns så många olika faktorer att stanna vid och ta i beaktande. Det som tydligt i det här arbetet har kommit fram är att tre stora påverkande faktorer för den etniska identitetsutvecklingen bland invandrare är föräldrar, språk och jämlika (vänner eller dylikt). De här faktorerna kan påverka både positivt och negativt på individens utveckling, hur de påverkar är individuellt. Individen hamnar att göra stora och många val vad gäller sin identitet, och dessa påverkande faktorer och många fler kan hjälpa eller stjälpa i dessa olika val.

Integrationen påverkas av både yttre och inre faktorer enligt individens livssituation. Det påvisades att Berrys teori stämmer men är bristfällig. Kulturinläringen har många olika skeden och steg och är svår att lägga i ett av fyra fack. Det att man har ett ursprung som är lik majoritetskulturen gör inte heller att integreringen automatiskt sker lättare eller snabbare. Det som visats vara byggande och kritiska aktörer i både etnisk identitet och integrering är individen, familjen och samhället.

I själva undersökningen flöt det på väldigt bra, och det var flera faktorer i intervjuerna som stack ut och som jag direkt kunde koppla ihop med teorin. Till exempel kom alla de tre faktorer fram som Phinney hade forskat i att påverkade etnisk identitet mest (kapitel 3.3): Föräldrar, språk, och interaktionen med jämlika. Undersökningen visade även tydligt på det som jag i 4.3 skrev om gällande Berry: att han har fått kritik för att hans modell är lite väl enkel.

Å ena sidan är det bra att modellen är lätt att förstå sig på och lätt att läsa, men inom fenomenet integrering finns det så mycket mer än bara 4 'fack' att ställa sig i. I en av intervjuerna kom det fram att assimilering högst troligen var det bästa för en respondent, och inte integrering som Berry påstår. Hos en annan respondent var det svårt att ens

fastställa om hen hade blivit integrerad eller assimilerad. Det var något mitt emellan, men det jag märkte hos alla respondenter var att det viktiga var inte om man var integrerad, assimilerad, marginaliserad eller separerad. Det som alla sa eller utstrålade i diskussion om integrering var att det viktigaste för dem var att känna sig **delaktiga** om de så ville. Detta handlade både om ursprunget och Finland. Att känna att de är en del av samhället och att de kan påverka, var mycket viktigare än om de var integrerade eller assimilerade eller något helt annat utifrån andras ögon. Därav anser jag att kulturinlärning innefattar så många fler steg och så mycket annat än det som Berry i sin modell tagit upp.

Något annat som jag märkte var att de frågorna som Berry har lagt som grund för hela modellen kan kännas lite väl förenklade. Eftersom det inte bara är individens svar på frågorna som bestämmer hur integrationen fortgår, är det lite svårt att endast utifrån dem bestämma om individen har integrerats eller inte. Speciellt i fallet för en av respondenterna, som helt plötsligt blev papperslös i Finland trots att hen innan dess ansåg sig vara integrerad och en aktiv medlem i det finländska samhället. Det var inte på grund av hens svar på frågorna utan på grund av samhället.

Dock såg jag att man tydligt kunde se hur respondenterna verkligen hade pendlat mellan dessa två frågor som Berry har lagt upp. Relationen med ursprunget och relationen med det nya samhället var något som alla respondenter på ett eller annat sätt kämpade med. Där kan jag se att Berry ändå har tagit fram något viktigt och sant, det kanske bara är så att hans teori inte är så djupgående och fulltäckande som många hade önskat.

Ämnet har varit mycket intressant att studera och läsa in mig på, trots att det var svårt att hitta vetenskaplig litteratur att använda. Det finns mycket annan litteratur och mycket som på något sätt går runt ämnet, men det var en utmaning att hitta litteratur för just det jag ville studera. Därför bestämde jag mig för att ta upp teorin kring etnisk identitet och integrering i teorin, och sedan i undersökningen analysera om det stämmer överens med teorin eller inte. Något jag kunde ge som kritik åt mig själv gällande teorin vore att fundera ordentligt på uppbyggnaden innan jag började skriva, eftersom det utgjorde många dilemman för mig när jag ändrade på uppbyggnad hela tiden och hamnade ibland att radera hela stycken för att jag hade ändrat mig kring hur jag ville bygga upp teoridelen.

Vid valet av respondenter och undersökningen hade jag först 10 respondenter som var intresserade. På grund av corona och andra fall hos respondenterna, slutade det med att

jag hade 4 respondenter. Optimalt hade jag önskat några respondenter till, samtidigt var det inget jag då i stunden kunde göra åt saken när folk drog sig ur eller avbokade gång på gång. Något jag kunde ha gjort bättre är att söka flera respondenter från början med baktanken att några kanske kommer att dra sig ur. Jag önskar även att jag hade tänkt till lite extra i skrivandet av intervjufrågor, då biten om internet och huruvida de anser att internet har varit en bidragande faktor eller inte ramlade bort i undersökningen.

Det som jag utan tvekan kan säga om etnisk identitet och integrering är att det är otroligt individuellt. Hur en individ upplever dessa två är helt beroende av personens bakgrund, familjeförhållanden, vänskapsförhållanden, tankesätt och resiliens. Det man kan se är att den etniska identiteten och integreringen går längs samma röda tråd och individerna kämpar samma kamp; arvet, det nya, båda tillsammans eller inget av dem. Alla de människor, instanser och miljöer som finns omkring individerna hjälper dem eller stjälper dem på vägen till att hitta rätt.

Så tillbaka till syftet, unga invandras upplevelser av etnisk identitet och integration i ett nytt samhälle? Om jag använder respondenternas ord med stöd av teorin är det att börja från noll, en dragkamp med en själv som rep, ett ständigt funderande, en svår process och en kris i livet. Därför är det oerhört viktigt att stöd finns och att stöd utvecklas för unga invandrare i ett nytt samhälle, så att de inte behöver gå igenom allt detta ensamma.

Litteraturförteckning

Alastair A., Alison S., Understanding Integration: A Conceptual Framework, *Journal of Refugee Studies*, Volume 21, Issue 2, June 2008, Pages 166–191, doi: 10.1093/jrs/feno16

Botond, A. (2017). *Kulturell psykologi*. Lund: Studentlitteratur.

Fleischmann, F., Leszczensky, L., & Pink, S. (2019). Identity threat and identity multiplicity among minority youth: Longitudinal relations of perceived discrimination with ethnic, religious, and national identification in Germany. *British Journal of Social Psychology*, 58(4), 971–990. doi: 10.1111/bjso.12324

Holme, I. M., Nilsson, B. & Solvang, B. K. (1997). *Forskningsmetodik: Om kvalitativa och kvantitativa metoder* (2. uppl.). Lund: Studentlitteratur.

Hwang, P. & Nilsson, B. (2019). *Utvecklingspsykologi* (Fjärde utgåvan.). Stockholm: Natur & Kultur.

Illman, R. & Nynäs, P. (2017). *Kultur, människa, möte: Ett humanistiskt perspektiv* (Andra upplagan.). Lund: Studentlitteratur.

Jasinskaja-Lahti, I. & Mähönen, T. A. (2009). *Identities, intergroup relations and acculturation: The cornerstones of intercultural encounters*. Helsinki: Gaudeamus.

Lag om främjande av integration, 30.12.2010/1386. Hämtad 04.02.2021

<https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2010/20101386#L6P44>

Lindgren, S., Ambjörnsson, F., Dunkels, E., Sveningsson, M., Kåks, H., Lieberg, M., . . . Söderman, J. (2015). *Ungdomskulturer* (2. uppl.). Malmö: Gleerups Utbildning.

Nationalencyklopedin, identitet (u.å.) Hämtad 08.12.2020

[http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/identitet-\(i-antropologi\)](http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/identitet-(i-antropologi))

Nationalencyklopedin, integration (u.å.)

<https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/integration>

Nationalencyklopedin, mångkulturalism. (u.å.) Hämtad 08.12.2020

<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/mångkulturalism>

Nationalencyklopedin, integration (u.å.)

<https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/integration>

Nori, I. (2021). *Befolkningsstruktur*. Hämtad 08.04.2021 från

<http://www.pohjanmaalukuina.fi/befolkning/befolkningsstruktur/>

Phinney, Jean S., Romero, Irma, Nava, Monica and Huang, Dan (2001). The Role of Language, Parents, and Peers in Ethnic Identity Among Adolescents in Immigrant Families. *Journal of Youth and Adolescence*, 30(2), 135-153. [https://doi:10.1023/A:1010389607319](https://doi.org/10.1023/A:1010389607319)

Sixtus, F., Wesche, J. S., & Kerschreiter, R. (2019). Identity Multiplicity, National Group Contact, and Acculturation: The Role of Identity-Related Cognitions. *Journal of Social Issues*, 75(2), 486–514. doi: 10.1111/josi.12325

Sorbring, E., Andersson, Å., Molin, M. & Arpi, T. (2014). *Att förstå ungdomars identitetsskapande: En inspirations- och metodbok* (1. uppl.). Stockholm: Liber.

Stier, J. (2019). *Identitet: Ett socialpsykologiskt perspektiv*. (Andra upplagan) Lund: Studentlitteratur

Vasa Stad, *Utredningsdel för Vasas integrationsprogram 2019-2022 (2019)* Hämtad 20.02.2021

https://kotouttaminen.fi/documents/3464316/4353535/vasa_stad_utredningsdel_for_integrationsprogram_sv.pdf/2f5814d1-3989-ac17-94fe-d3100563d6a8/vasa_stad_utredningsdel_for_integrationsprogram_sv.pdf

Bilageförteckning

Bilaga 1: Underlag för intervju

1. Hur gammal är du? **How old are you?**
2. Varifrån kommer du? **Where are you from?**
3. Var bor du just nu? **Where do you live right now?**
4. När och hur kom du till Finland? Ensam/tillsammans med någon? **When and how did you come to Finland? Alone/together with someone?**
5. Hur var det, vad var de första tankarna/känslorna om Finland? **How was it, what were your first thoughts/feelings about Finland?**
6. Vad innebär identitet för dig och skulle du säga att din identitet är färdigutvecklad? (Vem är du?) **What does identity mean to you and would you say that your identity is fully developed?**
7. Hurdan etnisk identitet hade du (var etniciteten en viktig del av din totala identitet eller inte, hade du en stark eller svag tillhörighetskänsla till den etniska gruppen din familj hör/hörde till) innan du kom till Finland? Har det förändrats nu? **What kind of ethnic identity did you have (was the ethnicity an important part of your total identity or not, did you have a strong or weak feeling of belonging to the ethnic group your family belongs/belonged to) before you came to Finland? Has that changed now?**
8. Vad skulle du säga är den största skillnaden mellan Finlands och ditt hemlands kultur/etnicitet? (värderingar, seder, tankesätt, livsåskådning) Är de väldigt lika/olika? **What would you say are the biggest differences between Finland's and your home country's culture/ethnicity? (values, traditions, ways of thinking, life view) Are they very similar/unsimilar?**
9. Skulle du säga att du har blivit en del av Finlands samhälle och så att säga integrerats? Hur har den processen skett? Vilka faktorer har spelat en viktig roll? Hur har det påverkat din identitet? *Om du varit en kort period i Finland, önskar du bli en del av Finlands samhälle och hur tror du att det kommer ske? Hur påverkar det din identitet?* **Would you say that you have become a part of Finland's society, i.e. integrated? How did that process happen? Which factors have played a big part? How has it affected your identity? If you have only been a short period in Finland, do you wish to become part of Finland's society and how do you think it will happen? How will it affect your identity?**
10. Hur har din identitet utvecklats i och med att du kom till Finland? Berätta fritt. **How has your identity developed since you moved to Finland? Tell freely.**
11. Vad var det viktigaste för dig, den största medspelaren i din process? (Antingen att utveckla sin identitet eller att integreras i samhället) **What was the most important for you, the biggest team played in your own process? (Either developing one's identity or integrating into the society)**
12. Fanns det något som gjorde processen svår/svårare? **Was there anything that made the process difficult/more difficult?**

13. Var står du idag i din etniska identitet i Finland? Vilken/vilka etnicitet(er) anser du dig tillhöra? **Where do you stand today, in your ethnic identity in Finland? Which ethnicity/ethnicities do you feel like you belong to?**
14. Finns det något du vill tillägga? **Is there anything you would like to add?**